

สิ่งแวดล้อมเมือง และชุมชนยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำเอกสารเผยแพร่ฉบับนี้ เพื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการในการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านพื้นที่สีเขียวชุมชนที่ยั่งยืน สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้แก่ภาคส่วนต่างๆ และผู้ที่มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นเอกสารวิชาการที่ให้ความรู้เบื้องต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนที่เหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
พื้นที่สีเขียวชุมชนที่ยั่งยืน	๓
พื้นที่ริมคลอง	๓
พื้นที่ริมถนน	๗
พื้นที่ในสถาบันราชการ	๘
พื้นที่ในบริเวณวัด	๘
ตัวอย่างแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ตามหลักการของ “Water Sensitive Design”	๙
สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	๑๕
สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	๑๕
การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	๑๕
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิทัศน์	๑๖
การบังคับใช้กฎหมาย	๑๗
ยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	๒๐
เป้าหมายหลัก	๒๑
พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๔
ความหมายพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๔
เจตนารมณ์ของการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๔
หลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๕
หลักเกณฑ์การกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๖
การกำกับดูแลและการบริหารจัดการในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๗
บทกำหนดโทษในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๒๙
กลไกในการบริหารจัดการ	๒๙
ประโยชน์/อุปสรรคของการกำหนดเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๓๐
ขั้นตอนการประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	๓๑
การจัดการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน	๓๓
ระยะเวลาในการบังคับใช้	๓๔
เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้ดำเนินการประกาศแล้ว	๓๔
เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ	๓๕

พื้นที่สีเขียวชุมชนที่ยั่งยืน

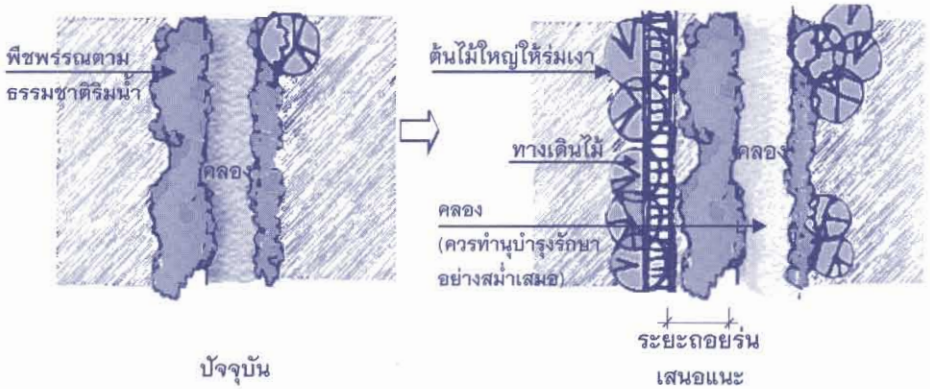
ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับนานาประเทศ ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศเมือง เนื่องจากการลดลงของพื้นที่สีเขียวที่สมบูรณ์ทางด้านระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ในขณะที่ประชากรในเมืองมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างคุณภาพชีวิตของประชากรในเขตชุมชนเมืองให้ดีขึ้นโดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวดังกล่าวให้มากขึ้น

พื้นที่สีเขียวที่สมบูรณ์ทางด้านระบบนิเวศอย่างยั่งยืน หมายถึง พื้นที่ที่มีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตชนิดที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในเชิงอาหารเป็นทอดๆ ต่อกันไปจนเกิดเป็นวัฏจักรขึ้น โดยพื้นที่สีเขียวต้องประกอบด้วยไม้ยืนต้นเป็นหลักและเป็นไม้ไม่ผลัดใบ ซึ่งมีคุณสมบัติในการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์ให้กลับสู่ผิวโลก สามารถอยู่ได้ด้วยตนเองหรือต้องการการดูแลรักษาน้อยที่สุด ซึ่งสามารถสร้างขึ้นได้ในองค์ประกอบต่างๆ ของเมือง อาทิ

๑. พื้นที่ริมคลอง

โดยทั่วไปมักจะเป็นพื้นที่เสื่อมโทรมขาดการพัฒนา มีเหว้ารกและต้นไม้ใหญ่บางตา ประชาชนไม่สามารถใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมได้ ทั้งๆ ที่สภาพพื้นที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นพื้นที่เพื่อใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจ แต่เนื่องจากขาดการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องเกิดสภาพน้ำในคลองเน่าเสีย ทำให้พื้นที่นี้เป็นมลภาวะทั้งทางสายตาและมลพิษด้านอื่นๆ แนวทางการพัฒนาพื้นที่ฯ ทำได้โดยการขุดลอกคูคลองให้ลึกและกว้างขึ้น รวมถึงการปลูกต้นไม้พื้นถิ่นที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ชุ่มน้ำ สามารถเลือกปลูกต้นไม้ทั้ง ๓ ระดับ คือ ต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้พุ่ม และพืชคลุมดิน และปรับปรุงการสัญจรผ่านพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมด้านสันทนาการของประชาชน โดยให้มีความสะดวกและปลอดภัย การพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดพื้นที่สีเขียวขนาดย่อมๆ เป็นแหล่งพอกอากาศในเมือง อันจะทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มพื้นที่เพื่อสุขภาพที่ดีของคนในเมือง อนึ่ง การพัฒนาพื้นที่สีเขียวจำเป็นต้องบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

สองฝั่งคลอง ในกรณีที่ต้องการก่อสร้างทางเดินเลียบบคลอง ควรเว้นระยะรันออก จากแนวพื้นที่สีเขียว ดังแสดงในภาพที่ ๑

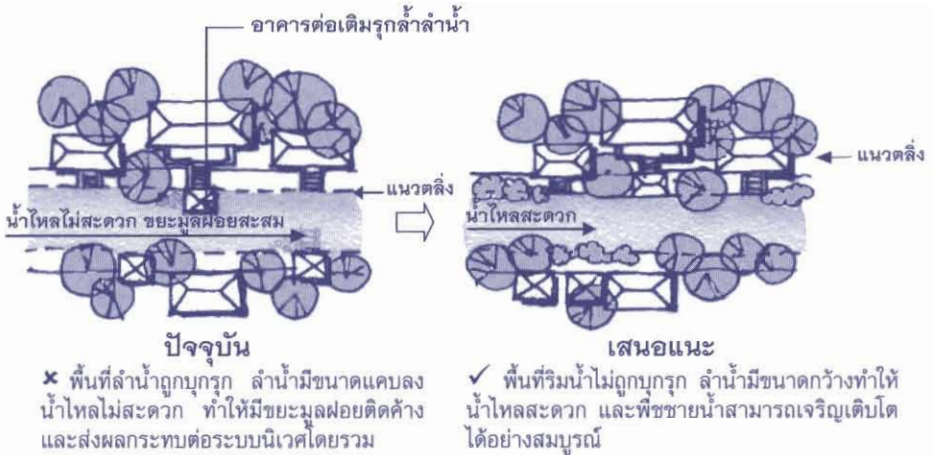
ภาพที่ ๑ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่สีเขียวริมคลอง

นอกจากนั้น การพัฒนาพื้นที่สีเขียวริมคลองยังต้องคำนึงถึงระบบของ คูคลองและแม่น้ำที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกันด้วย ดังนั้น แนวทางการจัดระเบียบ สภาพแวดล้อมบริเวณชุมชนริมน้ำและเพิ่มพื้นที่สีเขียว จึงเป็นการพิจารณาพื้นที่ สีเขียวในภาพรวมซึ่งมิได้พิจารณาเฉพาะจุดหรือเฉพาะ คู คลองหนึ่งๆ โดย คำนึงถึงการออกแบบพื้นที่สีเขียวให้สอดคล้องกับรูปแบบการตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมที่ มีเอกลักษณ์ของชุมชนริมน้ำ ดังแสดงในภาพที่ ๒

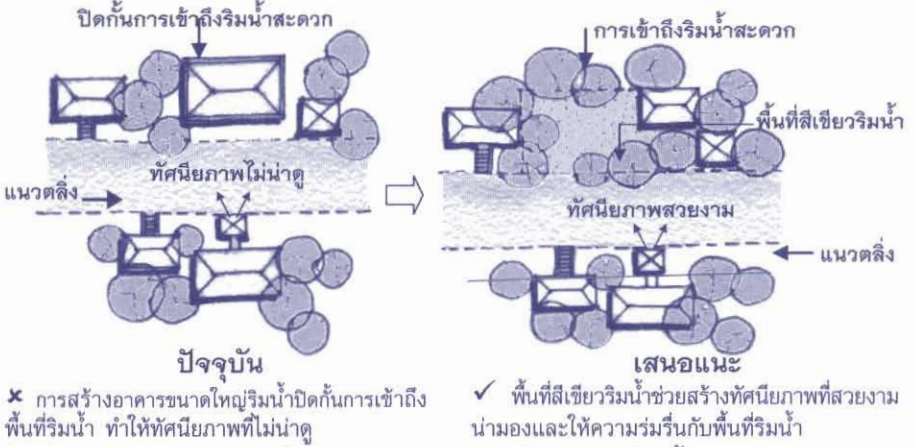
ภาพที่ ๒ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่ริมคลองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำ

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวริมคลอง คือ การควบคุมไม่ให้มีการก่อสร้างอาคารรุกล้ำลำน้ำ เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกและไม่เป็นที่สะสมของขยะมูลฝอย โดยการใช้กฎหมายในการควบคุมการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยริมน้ำอย่างจริงจังเพื่อไม่ให้เกิดการรุกล้ำคลองหรือแม่น้ำ ซึ่งจะทำให้ระบบนิเวศริมน้ำเสียไป อันจะส่งผลกระทบต่อพันธุ์ไม้ที่เจริญเติบโตอยู่ริมน้ำด้วย ดังแสดงในภาพที่ ๓

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่ริมลำน้ำโดยไม่บดบังพื้นที่สาธารณะ

ปัจจุบันพื้นที่ริมลำน้ำมักจะมีการพัฒนาพื้นที่อย่างรวดเร็วเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกันพื้นที่ไว้เป็นพื้นที่สีเขียวริมลำน้ำ เพื่อควบคุมการพัฒนาพื้นที่ริมลำน้ำโดยเฉพาะการสร้างอาคารขนาดใหญ่ ควรเปิดพื้นที่โล่งด้านหน้าให้เข้าถึงริมลำน้ำได้สะดวก และจัดวางอาคารขนาดใหญ่ให้อยู่ลึกเข้าไปจากริมลำน้ำ ร่วมกับการปลูกต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา สร้างพื้นที่สีเขียวระหว่างอาคารกับพื้นที่ริมลำน้ำ หรืออาจจะสร้างอาคารขนาดเล็กหลายๆ อาคารแทนที่จะสร้างอาคารขนาดใหญ่เพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียวมากขึ้น ดังแสดงในภาพที่ ๔

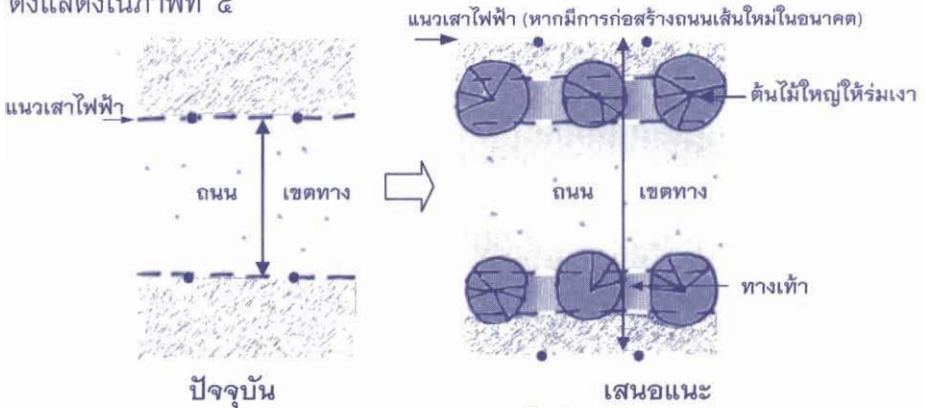
ภาพที่ ๔ ตัวอย่างการปลูกสร้างอาคารริมลำน้ำ

๒. พื้นที่ริมถนน

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวบริเวณเกาะกลางถนนเพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียวที่มีความสมบูรณ์ด้านระบบนิเวศอย่างยั่งยืนยังเป็นประเด็นที่หน่วยงานของรัฐโดยทั่วไปสับสนอยู่มาก เนื่องจากแนวความคิดในการพัฒนาเกาะกลางถนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนที่อยู่ในเขตพื้นที่ของเมืองจะเน้นการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อความสวยงาม โดยไม่เน้นความยั่งยืนในระยะยาว

แนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวบริเวณเกาะกลางถนนอย่างยั่งยืนนั้น ปัญหาสำคัญคือทำอย่างไรให้พื้นที่สีเขียวนั้นอยู่ได้โดยพึ่งตนเองอย่างสมบูรณ์มากที่สุด หลักการออกแบบที่เหมาะสมก็คือการออกแบบให้มีคูเล็กๆ ตรงกลางเกาะกลางถนนเพื่อระบายน้ำที่ไหลมาจากถนนทำให้น้ำไม่ท่วมขังในขณะที่ฝนตกหนัก ในขณะที่เดียวกันด้านนอกสุดของเกาะกลางถนนทั้งสองฝั่งเป็นพื้นที่สำหรับปลูกไม้ยืนต้นพื้นถิ่นขนาดใหญ่ โดยควรเลือกต้นไม้ประเภทที่มีกิ่งก้านที่แผ่กว้างแข็งแรงและไม่ผลัดใบ บริเวณริมคูด้านในปลูกไม้พุ่มหรือไม้คลุมดินที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เกิดความสวยงามสบายตาแล้วยังช่วยยึดผิวดินไม่ให้ถูกชะล้างลงไปใต้อุโมงค์ที่มีฝนตกหนัก

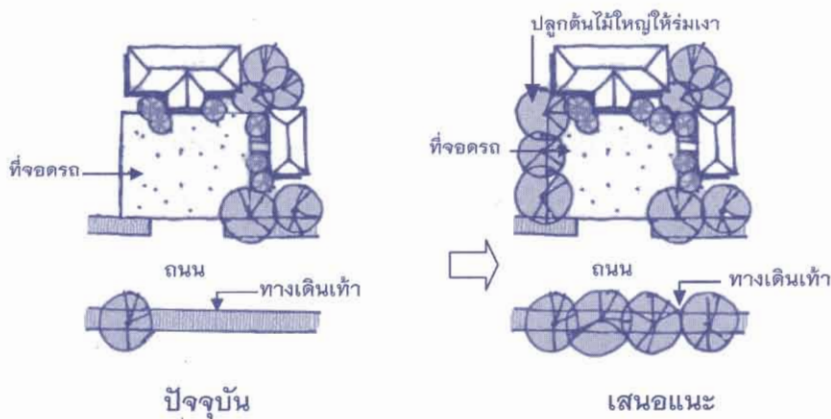
นอกจากนี้ การพัฒนาพื้นที่สีเขียวบริเวณริมถนนในกรณีที่มีการเวนคืนที่ดิน ควรเพื่อพื้นที่ปลูกต้นไม้ใหญ่ริมทางเพื่อให้ร่มเงาแก่คนสัญจรทางเท้าด้วย ดังแสดงในภาพที่ ๕

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่สีเขียวริมถนน

๓. พื้นที่ในสถาบันราชการ

พื้นที่ราชการส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ระหว่างอาคารค่อนข้างมาก เนื่องจากพื้นที่ของส่วนราชการมักจะมีขนาดใหญ่ และมีถนนเชื่อมต่อกันอาคารแต่ละหลัง ดังนั้นพื้นที่ว่างส่วนใหญ่ของสถานที่ราชการจะถูกใช้ประโยชน์เป็นทางสัญจรและที่จอดรถ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในเขตราชการเพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืน จึงเป็นการพัฒนาพื้นที่สีเขียวริมทางสัญจรและลานจอดรถให้มีสภาพที่ดีขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สัญจรทั้งทางรถยนต์และทางเท้า โดยการเพิ่มต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงาบริเวณลานโล่งหรือลานจอดรถ และให้ร่มเงาแก่ผู้สัญจรทางเท้า รวมถึงการเพิ่มไม้พุ่มประดับตกแต่งให้พื้นที่มีทัศนียภาพที่สวยงามมากขึ้น หนึ่งไม้พุ่มยังสามารถแยกเส้นทางสัญจรของรถและคนออกจากกันเพื่อความปลอดภัยอีกด้วย ดังแสดงในภาพที่ ๖

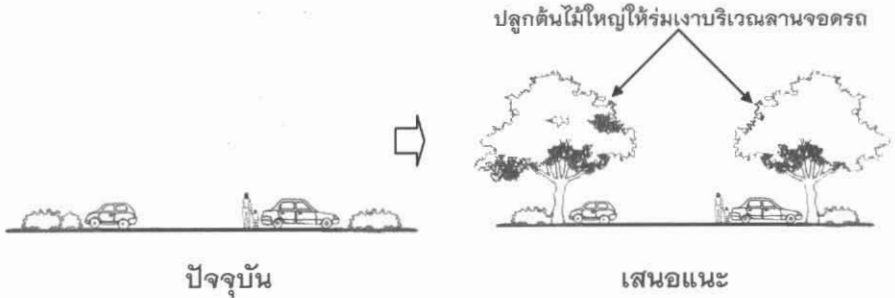

ภาพที่ ๖ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในสถาบันราชการ

๔. พื้นที่ในบริเวณวัด

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวที่มีความสมบูรณ์ด้านระบบนิเวศอย่างยั่งยืนในพื้นที่บริเวณวัด นับเป็นแนวความคิดที่สามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากพื้นที่ในเมืองมักจะมีวัดเป็นศูนย์กลางแทบทุกเมือง นอกจากนั้นพื้นที่

โล่งว่างภายในวัดยังมีขนาดใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ประเภทอื่นๆ ดังนั้น การพัฒนาพื้นที่สีเขียวภายในวัดจึงเป็นการมุ่งแสวงหาพื้นที่โล่งว่างทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่สำหรับปลูกต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงาและอากาศบริสุทธิ์ ดังแสดง ในภาพที่ ๗

ภาพที่ ๗ ตัวอย่างการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในบริเวณวัด

การพัฒนาพื้นที่สีเขียวในทุกๆ พื้นที่ ควรพัฒนามนหลักการของ “Water Sensitive Design” ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการ พื้นที่สีเขียวและน้ำฝนในเมือง ด้วยการออกแบบวางผังและการบริหารจัดการ พื้นที่ในด้านการจัดการระบบน้ำเพื่อให้เกิดคุณภาพของระบบนิเวศธรรมชาติ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมของ ประเทศไทยอยู่ตราบทุกวันนี้

ตัวอย่างแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ตามหลักการของ “Water Sensitive Design” ได้แก่

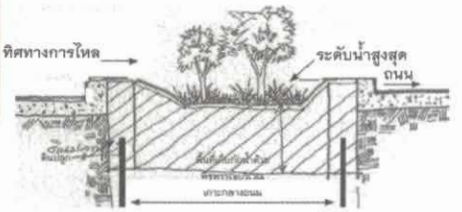
🌳 การทำร่องน้ำปลูกหญ้า (Swales)

พื้นที่สีเขียวในร่องน้ำทำได้โดยขุดร่องน้ำปลูกหญ้าไม่ให้ลึกจนเกินไป ความลาดชันประมาณ ๑๐-๒๐ องศา และให้มีพื้นที่ปลูกหญ้าและพรรณไม้ มากกว่าบริเวณที่ทำเป็นร่องน้ำ รวมทั้งปลูกพรรณพืช/ไม้คลุมดินในพื้นที่ริ้วาว ของเขตทาง/ทางเท้า/เขตพื้นที่โครงการ/ที่จอดรถ และบริเวณพื้นผิวแบบที่บ้น้ำ

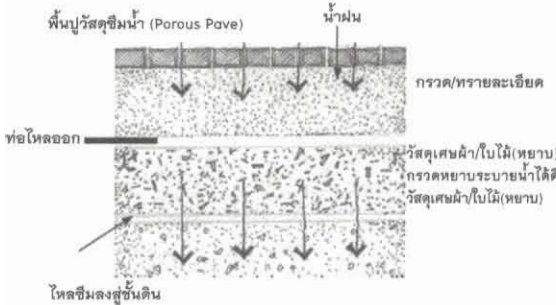
🌱 การทำรางต้นซึบน้ำ (Infiltration Trenches)

จัดทำพื้นที่รางต้นซึบน้ำให้ต่ำกว่าระดับพื้นที่เดิมและใช้การปลูกหญ้าพรอนไม้กลางแจ้ง (ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน) เพื่อรองรับการระบายน้ำ เรียกว่าวิธีการแบบรางต้นซึบน้ำ ซึ่งวิธีการนี้เหมาะกับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวรียาว ถนนรอบเมืองหรือหมู่บ้าน/โครงการ ร้วแนวทางเดินหรือเขตทางเท้า สวนหย่อมบริเวณทางแยก ที่มีพื้นที่เชื่อมโยงกับทางระบายสาธารณะ

🌱 การใช้พื้นปูวัสดุซึมน้ำ (Porous Paving)

หลักเบื้องการดาดผิวและให้ความสำคัญกับการใช้วัสดุที่น้ำซึมผ่านลงดินได้ อันเป็นการประยุกต์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวได้หลากหลายในพื้นที่ต่างๆ เช่น บริเวณที่จอดรถ ลานกีฬากลางแจ้ง ลานอเนกประสงค์ในโรงเรียน วัด/ศาสนสถาน ร้วแนวทางเดินและเขตทางเท้า ที่โล่งในเมือง และพื้นที่อื่นๆ

🌱 การจัดทำที่ชุ่มน้ำที่สร้างขึ้น (Constructed Wetlands)

พื้นที่ชุ่มน้ำที่สร้างขึ้น ทำหน้าที่กรองสิ่งปนเปื้อนที่ไหลมากับน้ำฝน/น้ำเสีย ช่วยปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยปลูกพรรณไม้รอบพื้นที่ชุ่มน้ำ (การชะลอน้ำเป็นการเก็บความชื้นใต้ดินทำให้พืชสามารถเจริญเติบโตได้)

การทำสวนบนหลังคา (Rooftop Garden)

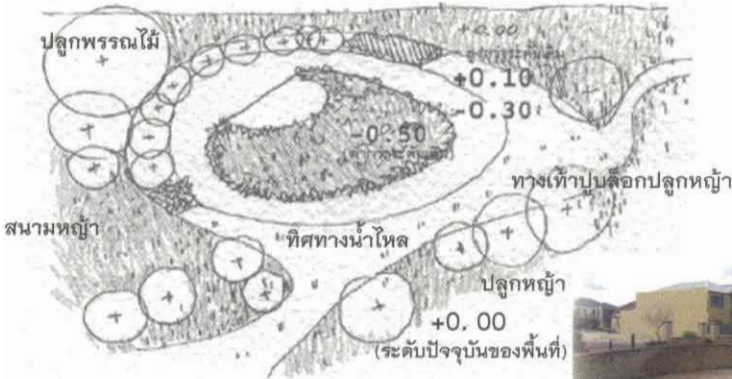
สวนบนหลังคา โดยเฉพาะอาคารสูงที่มีหลังคาราบ/ดาดฟ้า จะสามารถชะลอ/เก็บน้ำฝนซึ่งค่อยๆ ไหลลงช่องระบายน้ำ (ที่มีอยู่เดิมบนหลังคา/ดาดฟ้า) สวนบนหลังคา สามารถปลูกหญ้า หรือพรรณไม้กลางแจ้ง ผักสวนครัว หรือไม้สมุนไพรได้

การจัดวางพรรณไม้

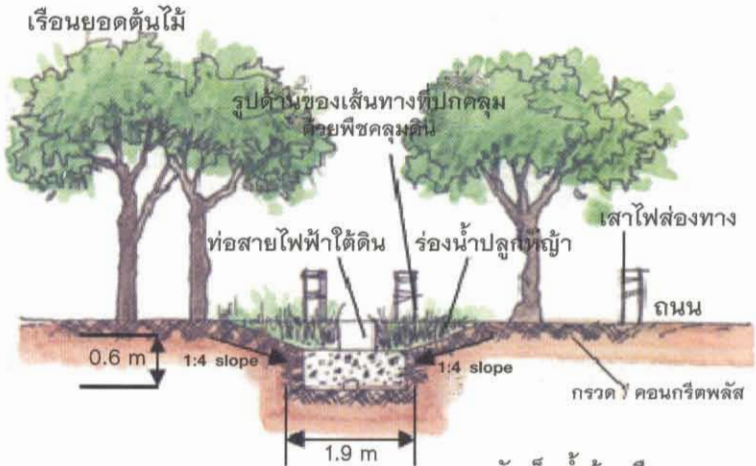
การทำสวนน้ำฝน (Rain Garden)

บริเวณที่เหมาะสมสำหรับจัดสร้างสวนน้ำฝนคือ บริเวณพื้นที่ว่างที่เป็นลานอเนกประสงค์ของเมือง/หมู่บ้าน เช่น สวนสาธารณะ สามารถปลูกพรรณไม้กลางแจ้ง (ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน) ควรมีพื้นที่มาก/มีบริเวณกว้าง ใช้วัสดุปูแบบซึมน้ำได้ จะช่วยให้สามารถเก็บน้ำและความชื้นในดิน ลดภาระการให้น้ำงานภูมิทัศน์

🌳 การจัดทำระบบการกักเก็บน้ำด้วยพืชพรรณ (Bioretention System)

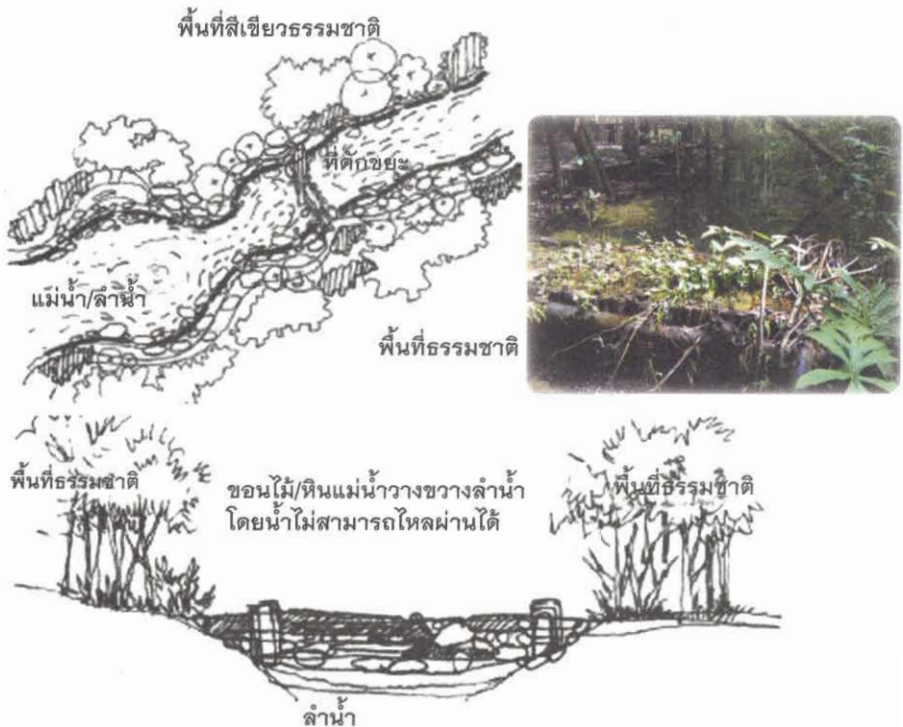
ระบบเก็บกักน้ำด้วยพืชพรรณ เป็นพื้นที่กักเก็บน้ำฝนที่ปลูกพืชหลากหลายชนิด เพื่อลดความเร็วของน้ำและลดขนาดของท่อระบายน้ำ ประยุกต์ใช้ได้กับพื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่ธรรมชาติ บริเวณที่จอดรถกลางแจ้ง พื้นที่ริ้วสวนตามแม่น้ำ/ลำคลอง พื้นที่สถาบันต่างๆ ริ้วแนวทางเดินและเขตทางเท้า

ระบบกักเก็บน้ำด้วยพืชพรรณ ซึ่งสามารถชะลอการไหลของน้ำลงท่อระบายน้ำ

การสร้างระบบดักขยะแนวลำน้ำ (Litter Traps)

เป็นลักษณะของเขื่อนกั้นน้ำตามธรรมชาติ อาจใช้ขอนไม้ หรือหิน ที่อยู่ในธรรมชาติวางขวางลำน้ำเพื่อดักขยะและสิ่งปฏิกูลที่ทิ้งลงตามแม่น้ำ ลำคลอง การดักขยะมีประโยชน์ ๒ ทาง กล่าวคือ ๑. เป็นการทำความสะอาดลำน้ำ ๒. ชะลอการไหลของน้ำ เพิ่มความชื้นใต้ดินในพื้นที่โดยรอบ และเพิ่มปริมาณน้ำใต้ดิน ทำให้พืชพรรณสามารถเจริญเติบโตได้ดี

นอกจากนั้น แนวคิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพิ่มเติม ได้แก่ การเชื่อมโยงระบบเครือข่ายพื้นที่สีเขียว (Green Web) ด้วยระบบเส้นทาง (Corridors) ที่เน้นความเป็นสีเขียว (Greenways) การกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพื้นที่สีเขียวแต่ละประเภท สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่และเอกลักษณ์ของชุมชน

สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

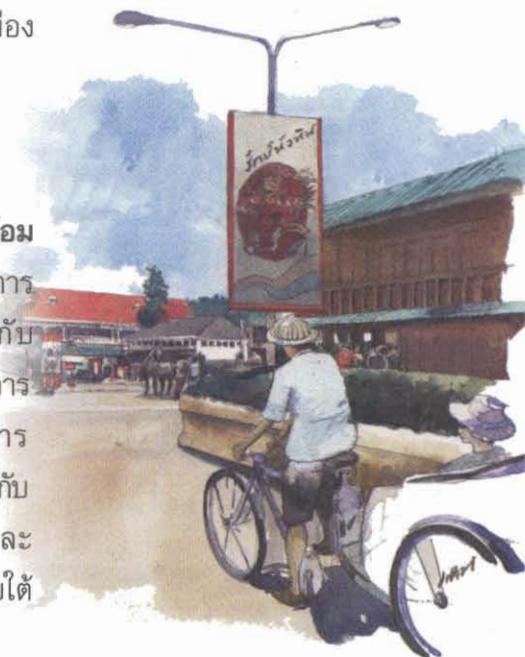
สถานการณ์และปัญหาสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

ปัจจุบันภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบทในหลายพื้นที่ทั่วประเทศกำลังประสบปัญหาอันเนื่องมาจากการบุกรุก ทำลายหรือลดคุณค่าความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ธรรมชาติและวัฒนธรรม ที่เกิดจากการพัฒนาเมืองอย่างไร้ทิศทาง การใช้ที่ดินโดยขาดการวางแผนและผังเมืองที่เหมาะสม การก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่อนุรักษ์ การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวัฒนธรรมในการใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะในรูปแบบของป้ายโฆษณาทุกประเภทและทุกขนาด การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งความเสื่อมโทรมและการทำลายระบบนิเวศธรรมชาติที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ เป็นสาเหตุสำคัญของการสูญเสียสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เมืองและชุมชนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่บ้านคู่เมืองตลอดไป

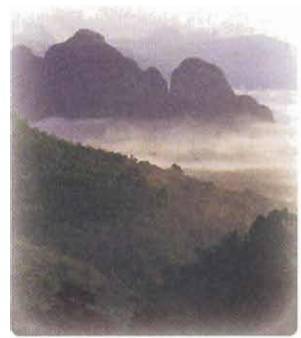
การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

การจัดการสิ่งแวดล้อม

ภูมิทัศน์ เป็นมิติหนึ่งของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ให้ความสำคัญกับศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์มีหลักการเดียวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ที่อยู่ภายใต้

แนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยตระหนักว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์ไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ มนุษย์จึงควรเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวคิดของการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิทัศน์

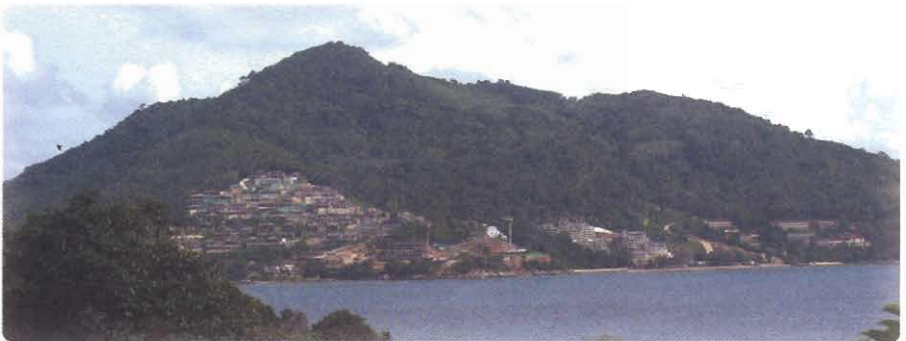

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิทัศน์

๑. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยมุ่งเน้นการดูแลรักษาป้องกันและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ หน่วยงานรับผิดชอบ เช่น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นต้น

๒. การอนุรักษ์ดูแลรักษาแหล่งน้ำให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน หน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๓. การดูแลรักษาแหล่งภูมิทัศน์ แหล่งนันทนาการ และแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม หน่วยงานรับผิดชอบ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๔. การดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและ
ภูมิทัศน์ของพื้นที่เมือง พื้นที่ชนบทและพื้นที่ธรรมชาติ หน่วยงานรับผิดชอบ เช่น
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป่าไม้
กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

๕. การอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งวัฒนธรรม หน่วยงานรับผิดชอบ
เช่น กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นต้น

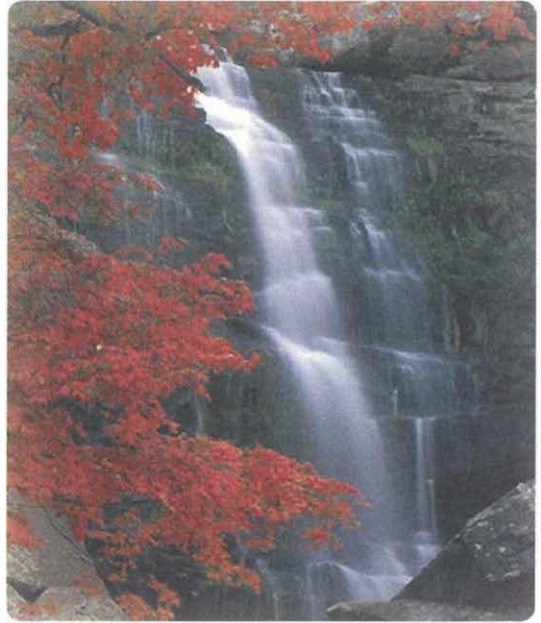
๖. การปลูกฝังการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนและการพัฒนา
อุตสาหกรรมสะอาด หน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

การบังคับใช้กฎหมาย

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
ภูมิทัศน์หลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติ
รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นต้น แต่พบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อม
ที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ
ที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และภาคเอกชน
ประชาชนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

ดังนั้น การปลูกฝัง
ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น
เรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาที่จะ
ทำให้ทุกฝ่ายเข้าใจและยอมรับ
ร่วมกัน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ
ของการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์
ขึ้นอยู่กับสำนึกและความรับ
ผิดชอบ ซึ่งจะต้องอาศัยการมี
ส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้ง
หน่วยงานของรัฐจะต้อง
ปฏิบัติตามพันธกิจหน้าที่และ
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้น
การให้ความรู้ ข้อมูลและข่าวสาร

การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภูมิทัศน์
การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม

การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชน
ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระและเครือข่ายภาคประชาชน

แบ่งได้เป็น ๒ ส่วน **ส่วนแรก** คือ กฎหมายที่ให้สิทธิและหน้าที่กับภาคประชาชน ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระและเครือข่ายภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ และกฎหมายที่ใช้บังคับกับภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับ ทำให้ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน มีบทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ได้มากขึ้นภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๒๘ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ สิทธิชุมชน มาตรา ๘๕ แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา ๘๗ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น นอกจากนี้มีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

ส่วนที่สอง คือ กฎหมายที่บังคับใช้กับภาคประชาชน ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระและเครือข่ายภาคประชาชน เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐

ยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยมีการดูแล รักษา อนุรักษ์ ค้ำครอง และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบทให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม สะดวกสบาย และปลอดภัย

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์แบบบูรณาการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการปลูกฝังจริยธรรมสิ่งแวดล้อมแก่ทุกภาคส่วน และให้หน่วยงานปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายหลัก : ประเทศไทยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์วัฒนธรรม ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นในพื้นที่เมืองและ
ชนบทให้มีความเหมาะสม สะอาด ปลอดภัย สะดวกสบาย และสวยงาม ตาม
หลักการของการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยการ
มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

กลยุทธ์ : มีกลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพความรู้ และผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๓ ปลุกฝังจริยธรรมสิ่งแวดล้อม และประชาสัมพันธ์ความรู้

กลยุทธ์ที่ ๔ ปรับปรุงแก้ไข และบัญญัติกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อ
บัญญัติ ข้อบังคับ และประกาศในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

กลยุทธ์ที่ ๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค
ภาคประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน จัดการดูแลสิ่งแวดล้อม
ภูมิทัศน์ในท้องถิ่นของตนเอง

กลยุทธ์ที่ ๖ นำมาตรการด้านภาษี มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ มาตรการด้านสังคม และมาตรการด้านเทคโนโลยี มาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

นิยามศัพท์

สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งประกอบกันเป็นลักษณะภาพภูมิประเทศ โดยแบ่งประเภทสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑. สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ หมายถึง ลักษณะภาพภูมิประเทศทางธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เมือง หมายถึง ลักษณะภาพภูมิประเทศของเมือง
๓. สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ชนบท หมายถึง ลักษณะภาพภูมิประเทศของชนบท

การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ หมายถึง การอนุรักษ์ คุ้มครอง ป้องกัน ดูแล รักษา พัฒนา และการใช้ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ อย่างรู้คุณค่าและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (คณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษ, ๒๕๕๒)

พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๑. ความหมายพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หมายถึง พื้นที่ที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามในมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกัน ควบคุม หรือยับยั้งการดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบ หรือทำลาย หรือเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินการใดๆ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีคุณค่าควรแก่การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้มีความสมดุลของระบบนิเวศธรรมชาติและคงความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์คุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งศิลปกรรมให้ดำรงอยู่และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๒. เจตนาารมณ์ของการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เพื่อป้องกัน อนุรักษ์ ฟื้นฟู บำรุง รักษา คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ได้อย่างสมดุลตามระบบนิเวศธรรมชาติและคงความสมบูรณ์เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เข้าขั้นรุนแรงจนถึงขั้นวิกฤต และเพื่อให้มีการใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเสริมให้กฎหมายอื่นมีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ แก้ไข และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงคงอยู่และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๓. หลักเกณฑ์ในการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ได้กำหนดลักษณะพื้นที่ที่เข้าข่ายเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมไว้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑) มาตรา ๔๓ พื้นที่ที่มีลักษณะตาม มาตรา ๔๓

- พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
- พื้นที่ที่มีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดย

ทั่วไป

- พื้นที่ที่มีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย

- พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ *

ทั้งนี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๒) มาตรา ๔๕ พื้นที่ที่มีลักษณะตามมาตรา ๔๕

- พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม เขตควบคุมมลพิษ

โดยพื้นที่ที่เข้าข่ายเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมต้องมีสภาพปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงเข้าขั้นวิกฤต ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขโดยทันทีและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไขปัญหาได้

* เขตอนุรักษ์ ตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ หมายความว่า “เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตสงวนเพื่อการท่องเที่ยว และเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อสงวนรักษาสภาพธรรมชาติตามที่กฎหมายกำหนด”

ทั้งนี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการ
คุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างตามมาตรา ๔๔ ตามความจำเป็นและ
เหมาะสม เพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่นั้นได้

๔. หลักเกณฑ์การกำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ใช้มาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่ง
หรือหลายอย่างในเขตพื้นที่ที่กำหนดเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา
๔๓ และมาตรา ๔๕ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้
กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติ หรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

๒. ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิด
เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติ
หรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

๓. กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการที่จะดำเนินการ
ในพื้นที่นั้นต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๔. กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้น รวมทั้งการกำหนด
ขอบเขต หน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๕. กำหนด
มาตรการคุ้มครองอื่นๆ
ตามที่เห็นสมควรและ
เหมาะสมแก่สภาพของ
พื้นที่นั้น

๕. การกำกับดูแลและการบริหารจัดการในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

การกำกับดูแลและการบริหารจัดการในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีหลายระดับ ดังนี้

๑. ระดับนโยบาย

๑.๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีหน้าที่กำกับ ดูแลและ เร่งรัดให้มีการตรากฎหมายประกาศหรือคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความสมบูรณ์ และติดตามกำกับ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการตามที่ได้มอบหมายในส่วน ของพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะให้ความเห็นชอบการประกาศเขตพื้นที่ คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ และ ๔๕ และให้ความเห็นชอบต่อการประกาศ เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

๑.๒ คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมใน เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นคณะอนุกรรมการฯ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ มีหน้าที่พิจารณากลับกรองความเหมาะสมของพื้นที่ที่สมควรกำหนดเป็น เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พิจารณากลับกรองความเหมาะสมของมาตรการ คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ที่จะกำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงที่ออกตาม มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ในแต่ละพื้นที่ กำกับติดตามการดำเนินการเพื่อการจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่บังคับใช้แล้วในทุกพื้นที่ และเสนอแนะแนวทาง
การดำเนินการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง
การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

๒. ระดับพื้นที่

**๒.๑ คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมเบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่
คุ้มครองสิ่งแวดล้อม** แต่งตั้งโดยกฎหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา
คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยออกเป็นประกาศคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๔๘ มีหน้าที่พิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม
เบื้องต้นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามประเภทและขนาด
โครงการที่กำหนดไว้ในมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ องค์ประกอบ
คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นเลขานุการ

**๒.๒ คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่ง
แวดล้อม** แต่งตั้งโดยกฎหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยออกเป็นประกาศกระทรวงมีหน้าที่กำกับดูแล
ติดตาม ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบการนำมาตรการต่างๆ ที่ใช้ในการคุ้มครอง
สิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นเลขานุการ

๖. บทกำหนดโทษในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๙๙ ผู้ใดบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเข้าไปกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๔ หรือตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๗. กลไกในการบริหารจัดการ

นอกจากการบังคับใช้มาตรการทางด้านกฎหมายในการแก้ไขปัญหาควบคุม ดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังส่งเสริมในเรื่องการอนุรักษ์ พันธุ์คุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๗ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่ที่ได้รับการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบกับมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เห็นชอบให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานจัดตั้งงบประมาณ สำหรับการจัดสรรเงินทุนอุดหนุนโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนโยบายให้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดครอบคลุมประเด็นการจัดการคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ดังต่อไปนี้

- ๑) เขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา ๕๙
- ๒) เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ รวมถึงพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- ๓) พื้นที่ที่เป็นมรดกโลก
- ๔) พื้นที่ที่มีศักยภาพที่จะเสนอเป็นมรดกของชาติไทย

๘. ประโยชน์/อุปสรรคของการกำหนดเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ประโยชน์

- การได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี
- มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์ที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- มีความเสมอภาคและได้รับความเป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของตนอย่างยั่งยืน
- ยังคงสิทธิในกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เป็นของตนเอง

อุปสรรค

มาตรการบางส่วนอาจกระทบต่อสิทธิของประชาชนในการประกอบกิจการ หรือในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวม แต่เนื่องจากตามมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติแห่งกฎหมาย

๙. ขั้นตอนการประกาศเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

การได้มาซึ่งเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะต้องมีการศึกษาพิจารณา หรือเป็นนโยบายของรัฐ หรือเป็นข้อเสนอของท้องถิ่นอย่างรอบคอบ ในการกำหนดหรือเห็นควรกำหนดพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๕ แล้วจึงจะดำเนินการตามขั้นตอนการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีขั้นตอนหลักในการดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นตอนการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการ สามารถดำเนินงาน ได้ ๒ วิธี

๑.๑) พิจารณาขอบเขตพื้นที่และมาตรการ โดยหน่วยงานประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกันพิจารณา

๑.๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้กำหนดนโยบายหรือตามผลการศึกษา แล้วนำเขตพื้นที่และมาตรการไปร่วมพิจารณา กับหน่วยงาน ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

วิธีดำเนินการ

- พิจารณาความสำคัญและสภาพปัญหาของพื้นที่ที่จะกำหนด เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๔๓ หรือ มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

- พิจารณากำหนดมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามมาตรา ๔๔ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

- จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานท้องถิ่น จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาความสำคัญของพื้นที่และขั้นตอนการพิจารณาขอบเขตและมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

- จัดทำร่างประกาศกระทรวงหรือกฎกระทรวง โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำข้อมูลเขตพื้นที่ และมาตรการที่ได้รับความเห็นชอบจากพื้นที่มาประกอบการดำเนินการดังกล่าว และนำเสนอ คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมพิจารณา คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบตามลำดับ

๒) ขั้นตอนของกฎหมาย

๒.๑) นำร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือร่างกฎกระทรวงที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๒.๒) นำร่างที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

๒.๓) คณะรัฐมนตรี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมาย และร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณาร่างประกาศกระทรวง/กฎกระทรวง ต่อไป

๒.๔) คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณาร่าง โดยเชิญผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เข้าร่วมในการตรวจสอบพิจารณา

๒.๕) คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งร่างกฎกระทรวงหรือร่างประกาศกระทรวงฯ ที่ตรวจสอบพิจารณาแล้วให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๒.๖) สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างที่คณะรัฐมนตรี

พิจารณาเห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงนามทำกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวง

๒.๗) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเรื่องส่งกลับให้เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

๑๐. การจัดการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เป็นหลักการสำคัญของการดำเนินการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมอาจจำกัดสิทธิบางส่วนของประชาชน ซึ่งมีทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับทั้งผลประโยชน์และผลกระทบจากโครงการพัฒนาหรือการประกอบกิจการในพื้นที่และอาจเป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การพิจารณากำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในทุกขั้นตอนจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะตั้งแต่ขั้นตอนเริ่มแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ก่อนที่จะออกเป็นกฎหมายบังคับใช้ในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

ขั้นตอนเริ่มต้น

ทุกภาคส่วนร่วมกันพิจารณาความจำเป็นในการดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สาเหตุและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยการใช้กลไกหรือมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนระหว่างดำเนินการ

ทุกภาคส่วนร่วมกันพิจารณากำหนดขอบเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และสอดคล้องกับเหตุปัจจัยที่

สิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชนยั่งยืน

ทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ขั้นตอนหลังจากที่มีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว

โดยกฎหมาย

ทุกภาคส่วนร่วมกันปฏิบัติตามและกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้

๑๑. ระยะเวลาในการบังคับใช้

๑) กรณีที่พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมนั้นใช้มาตรา ๔๓ ซึ่งกำหนดเป็นกฎกระทรวง ไม่มีการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้

๒) กรณีพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมนั้นใช้มาตรา ๔๕ ซึ่งกำหนดเป็นประกาศกระทรวง มีการกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ ๕ ปี

๑๒. เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้ดำเนินการประกาศแล้ว

๑. กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๖. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๕๓

๗. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดกระบี่ พ.ศ. ๒๕๕๓

๘. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓

๙. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑๐. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเหนือคลอง อำเภอกลองท่อม และอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

๑๑. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่อำเภอกระบือ อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

๑๓. เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

๑. บริเวณพื้นที่อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒. บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ (ถนนสายต้นยางนา และต้นขี้เหล็ก) จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน
๓. บริเวณแนวชายฝั่งทะเล อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
๔. บริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสงคราม
๕. บริเวณบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์
๖. บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล อำเภอปราณบุรีถึงอำเภอบางสะพานน้อย

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๓. บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล ดอกราย และคลองใหญ่ จังหวัดระยอง

๔. บริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี

๕. บริเวณพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราช

๑๐. บริเวณพื้นที่ต้นน้ำอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่

๑๑. บริเวณพื้นที่เมืองเก่าชัยบุรี จังหวัดพัทลุง

๑๒. บริเวณพื้นที่เมืองเก่าศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี

๑๓. บริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑๔. บริเวณพื้นที่แหล่งพลับพลึงธาร จังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา

๑๕. บริเวณพื้นที่เขานินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานโยธาฯและแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขานุการ

โทรศัพท์ 0-2265-6502 โทรสาร 0-2265-6503

รองเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-2265-6517 โทรสาร 0-2265-6512

รองเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-2265-6505 โทรสาร 0-2265-6506

รองเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-2265-6509 โทรสาร 0-2265-6506

เลขานุการกรม

โทรศัพท์ 0-2265-6514

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

โทรศัพท์ 0-2265-6601

สำนักงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-2265-6613

สำนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-2265-6587

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์ 0-2265-6553

กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

โทรศัพท์ 0-2265-6565

กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

โทรศัพท์ 0-2265-6575

กองบริหารจัดการที่ดิน

โทรศัพท์ 0-2265-6543

กองติดตามประเมินผล

โทรศัพท์ 0-2265-6533

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูนวัฒนา 7 ถนนพระราม 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2265-6500 โทรสาร 0-2265-6511

OFFICE OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENTAL POLICY AND PLANNING
60/1 SOI PHIBUN WATTANA 7, RAMA VI RD, BANGKOK 10400 THAILAND
TEL. (66) 2265 6500 FAX. (66) 2265 6511 <http://www.onep.go.th>